

Zip Your Suits and Take Your Pills: *White Noise* and the Death of the Social; Or, How I Learned to Enjoy Postmodern Sunsets and Not Worry About Apocalypse

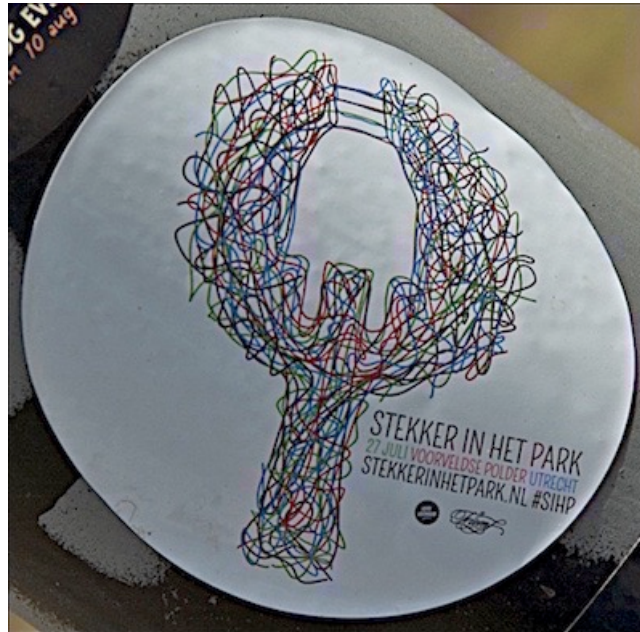
GELUID: LAWAAI EN MUZIEK, AGRESSIE EN CULTUUR

Citaten over geluid, muziek en cultuur n.a.v. de explosieve groei van evenementen

Hieronder vindt u een aantal citaten, met hier en daar een korte samenvatting, parafrasering en wat commentaar over drie relevante boeken die dieper gaan dan de banale waardering voor de financiële opbrengst uit evenementen (voor de organisatoren, want al te vaak worden deze evenementen ook nog gesubsidieerd met belastinggeld).

(De cursieve teksten zijn de vertaalde citaten.)

Jacques Attali is een Frans econoom en schrijver; hij was adviseur van president Mitterrand en oprichter van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling. In 1977 schreef hij *Bruits*, dat in 2001 volledig herwerkt werd heruitgegeven. Zijn originele uitgangspunt voor het schrijven van dit boek, een essay over de politieke economie van muziek, was het bestuderen van de interactie tussen de wereld van muziek en het geheel van de maatschappij. Verder nog enige citaten van Lipovetsky en Serroy en Ton Lemaire.

Attali Jacques, Bruits. Essai sur l'économie politique de la musique, nouvelle édition, Fayard/PUF, 2001

'Bruits' is een moeilijk te vertalen begrip. Letterlijk betekent het 'Geluiden'. Het omvat dus zowel lawaai als muziek. Ongewenst, storend geluid is lawaai. Wat voor sommigen een uiting van cultuur is, is voor anderen lawaai. Er valt te discussiëren over wat eigenlijk cultuur is. Cultuur is een relatief begrip. Maar geluid is altijd geweld, een inbreuk op de menselijke integriteit. Zeker als dat geluid ongewenst is en opgedrongen wordt in openbare ruimtes.

Geluid scheidt wanorde en zijn tegendeel, muziek. Met de muziek ontstaan macht en zijn tegendeel: subversie. In muziek vinden we de codes van het leven, de verhoudingen tussen mensen. Geschreeuw en melodie; dissonantie en harmonie.

Muziek ontwikkelt zich of verandert in de loop van de geschiedenis afhankelijk van de heersende ideologie.

Alle muziek, elke aaneenschakeling van geluiden is een middel om een samenleving op te bouwen of te consolideren, muziek verbindt de machthebbers met hun onderdanen, en kenmerkt elke macht. Muziek is tegelijk een machtsmiddel en een bron van revolutie.

Attali ziet muziek als een geschikt middel om de toekomst van maatschappijen, samenlevingsvormen te voorspellen en hun zelfmoord te verhinderen. Pittige woorden. Zo kun je rap en hiphop zien als de aankondiging van stedelijk geweld. Sommigen zullen deze muziek-trends zien als een uiting, een weergave van bestaand stedelijk geweld, van stedelijke 'cultuur' of juist gebrek aan cultuur. De invulling van 'cultuur' is gewijzigd. Vindt u een kakofonie van 10 festivalpodia een vorm van cultuur? Dan zijn de normen van onze huidige maatschappij wel erg gedevalueerd.

Luister naar onderstaand filmpje. Voor mij is duidelijk dat dit niet valt onder cultuur.

<https://www.youtube.com/watch?v=fpQVfX7RsS0>

Het eerste begrip dat Attali introduceert is 'la dictature de la jeunesse', de dictatuur van de jeugd. Daarbij heeft hij het over onze huidige maatschappij.

Ook de markt wil de verspreiding van boodschappen monopoliseren en de geluiden beheersen, ook al gaat dat nu met minder gewelddadige en subtielere methoden. Wanneer de markt de muziek veroverd en er in investeert, reduceert zij de muzikant tot een consumptieobject, een onschuldige vertoning van een bedwongen subversie, het eerste massaproduct dat in massa verkocht wordt, met revolutie als grondstof.

Als voorwendsel voor weldenkende liederen om geld te verdienen met het werk van gekken – de Vasten vermomd als Carnaval – is muziek een instrument voor sociale pacificatie die ieder de illusie geeft verboden genoegens te proeven. De jakobs ladder van gestandaardiseerde liedjes en zangers, zelfs als deze schijnbaar gewelddadig of rebels, anarchistisch of subversief zijn, vertegenwoordigt een dagelijks leven waarin niemand nog het woord heeft, waarin muziek enkel een horrorspel is, een ongevaarlijk gespreksonderwerp, een manier om te verhinderen dat er ernstig gediscussieerd en gehandeld wordt.

Adorno, de onovertreffelijke socioloog van de muziek, verbindt in het midden van de twintigste eeuw het verval van de muziek met de barbarij van de Europese maatschappij, een barbarij van melomanen.

In de loop van de geschiedenis herkennen we drie ideologieën: die van religie, imperium en de markt. In de tussentijd waren er perioden van opschudding en wanorde die het ontstaan van de volgende orde aankondigden.

Muziek vindt zijn oorsprong in de rituele moord waarvan ze eerst begeleiding is, daarna mime en later simulacrum. Muziek begeleidt elk offerritueel.

Na de priesters en de prinsen is het aan de bourgeoisie om het geweld te kanaliseren. Niets is dus voor haar belangrijker dan zich meester te maken van de muziek.

Muziek is aanvankelijk het domein van de religie, van de priesters. Later als de keizerrijken ontstaan wordt muziek het eigendom van de hoven. Muzikanten zijn dan huispersoneel. Daarna komt de bourgeoisie die er een handel van maakt. In de moderne tijd heerst de dictatuur van de jeugd, maar in feite toch de dictatuur van de markt, die de jeugd heeft verslaafd aan 'culturele' consumptie.

Er bestaat geen enkele mythe die de muziek niet beschrijft als de vormgeving, de domesticatie, ritualisatie van geluid en als simulacrum van een rituele moord, metafoor voor het stichtende offer van elke sociale orde.

Volgens mij is de fundamentele functie van muziek het aantonen dat geweld beheersbaar is, dus dat de maatschappij mogelijk is. Nauwkeuriger, geluid is een wapen en muziek is de vormgeving daarvan, de domesticatie en een simulacrum van een rituele moord.

We moeten hier denken aan de offers gebracht voor staatsvorming en revoluties. Ook aan religieuze vieringen en missen. Denk aan de Mattheuspassie, de opvoering van een rituele moord.

Aan het einde van de 19e eeuw ... kondigt de muziek een nieuwe maatschappij aan: die van de serieproductie, de quasi uniforme herhaling van voorwerpen, van de dictatuur van de jeugd, van het tegenover mekaar stellen van eenzame entiteiten omringd met producten, van de autistische en geglobaliseerde verstrooiing, van piraterij en de kopie.

In de diepe trukendoos van de marktmaatschappij wordt het geluidsobject zelf een bastaardering ontdaan van betekenis; de vedetten circuleren steeds sneller, koopwaar tussen andere koopwaar, als aankondiging van een wereld vol eindeloze herhaling waarin, als ultieme incarnatie, de mensen zelf in serie geproduceerd zouden kunnen worden, gekloond, alsof na hun onderlinge geweld de menselijke soort zou moeten verdwijnen.

De belofte van saamhorigheid verdwijnt voor de dreiging van autisme.

... de essentie van de tegenstrijdigheden in de maatschappij van morgen: een angstige zoektocht naar verloren onderscheid in een logica waaruit elk onderscheid is verbannen.

Doen vergeten, doen geloven, doen zwijgen, zijn in al deze gevallen een vorm van macht – heilig waar het gaat om angst en geweld te doen vergeten; representatief wanneer men heeft gekozen voor het geloof in orde en

harmonie; herhalend waar het erom gaat het zwijgen op te leggen aan diegenen die het aanvechten.

De macht om geluiden te beheersen is, samen met het veroorzaken van oorlogen en hongersnood, een van de drie grote attributen van de goden.

Geluid is in alle culturen altijd beschouwd als een bron van destructie, wanorde; als vuiligheid, vervuiling, agressie.

De fysiologie toont aan dat geluid wel degelijk een wapen is, een middel om kwaad aan te richten. Als het geluidsniveau een bepaalde drempel overschrijdt, namelijk 80 dB, kan het gehoor beschadigd en zelfs vernietigd worden; het geluid veroorzaakt vervolgens een daling van intellectuele capaciteiten, versnelling van de ademhaling en hartslag, hypertensie en vertraging van de spijsvertering, daaronder de dood.

Wat Attali hier bedoelt is enerzijds, het geluidsniveau boven 80dB, met als gevolg gehoorschade, en anderzijds de frequentie van geluidsgolven gemeten in Hz, die onder 20Hz (infrasound) de hierboven genoemde gevolgen hebben. De kick van dance events is juist die lage frequentie, die trilling die niet meer hoorbaar is, maar wel voelbaar. Dat werkt als een drug, als verdoving. Het gaat niet om de muziek, want die is elders vandaan gehaald, vervormd en bewerkt tot ze onherkenbaar wordt; hoogstens gaat het bij dance events om de agressieve vervorming ervan.

Geluid wordt ook in veel beschavingen gezien als een bron van exaltatie, een vorm van medicijn, drug, trip, extase, zelfoverschrijding.

In de informatietheorie is muziek het tegendeel van lawaai. Muziek vernietigt niet, maar bevordert de orde.

Elk geluid betekent dat anderen het zwijgen opgelegd wordt.

... Hitler schreef in zijn Handboek voor de Duitse radio: "Zonder de luidspreker hadden we nooit Duitsland veroverd."

In een marktmaatschappij geeft elke economische theorie de sociale werkelijkheid weer als een equivalent in geld of waarde. Muziek produceert enkel waarde als de vertoning ervan gecommmercialiseerd wordt, en die waarde wordt bepaald door haar prijs.

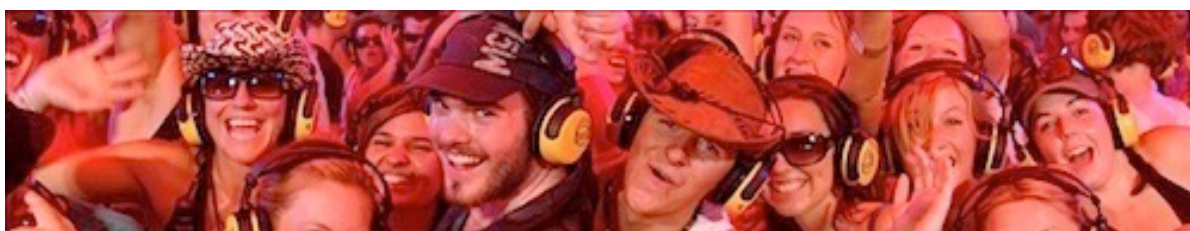
Opdat muziek koopbaar wordt, moet haar waarde in geld uitgedrukt worden.

Muziek heeft opgehouden het mooie weer te geven. Alsof haar dissonante mateloosheid de komst van de barbarij aankondigt.

De muziek bevredigt geen verlangen naar sacraliteit of zelfs spektakel meer, maar naar identiteit. De vraag hiernaar moet bevorderd worden, het verlangen ernaar moet voorop komen en de productiemiddelen moeten daarvoor ingezet worden.

De essentie van verscheidenheid zet de jeugd apart als gemeenschap, met een eigen cultuur, eigen helden en eigen strijdperk. Zo leren zij hun toekomstig beroep als consument: zich voegen naar de mode, willen wat de ander wil, zich integreren in de groep door te streven naar wat alle anderen hebben, maar ook het nieuwe zoeken om zich van de volwassenen te onderscheiden.

Voor het eerst wordt muziek in de menigte beluisterd in volkomen eenzaamheid; zij wordt zelfs de oorzaak van isolement. Zij bevordert niet meer de socialisatie, maar kondigt de afzondering van autisten aan.

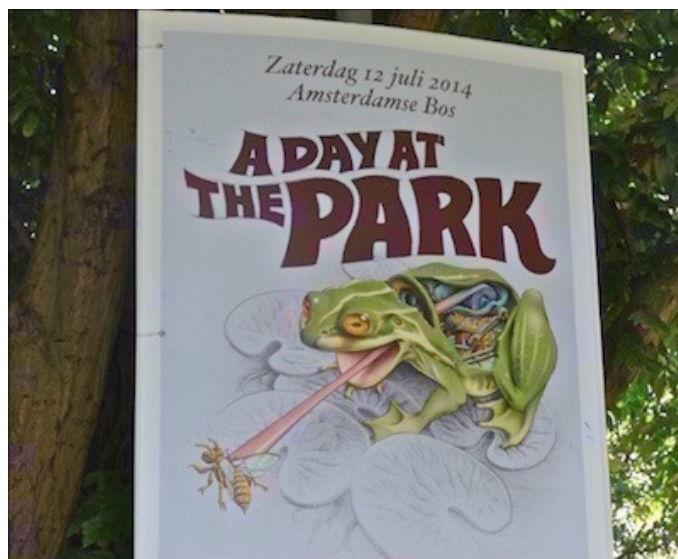
Silent disco, oordoppen en hoge geluidsniveaus wijzen erop dat het niet de bedoeling is dat festivalbezoekers met elkaar praten. Men gaat ervan uit dat er niets te zeggen valt. Het gaat om de collectieve beleving. De trillingen van infrasond die men samen beleeft. Een ongevaarlijk simulacrum van gemeenschap. Daarin speelt de natuur, de parken een grote rol. Moeder aarde wordt gesimuleerd in het park. Men sleept palmbomen naar de parken om vooral een duidelijk beeld te creëren van de natuur, want het park zelf wordt ervaren als gevaarlijk, onvriendelijk en saai. Daarom moet het opgeleukt worden met allerlei attributen die er niet in thuishoren. De fauna moet verdreven worden door het geweld van 115dB. Zelfs het geluid van de natuur moet vervangen worden. Ook de hele omgeving moet weten dat hier een rebellie aan de gang is tegen alles wat niet jeugd heet. Terzelfdertijd zet men een beeld neer van een kunstmatige natuur, vooral in hun reclameaffiches, een beeld dat druïpt van de kitsch. Hun muziek is geweld. Ook voor henzelf trouwens, want bezoekers van festivals krijgen te maken met gehoorbeschadiging, om niet te spreken van de gevolgen van drugsgebruik. Vier doden tijdens het Amsterdam Dance Event verleden jaar. Drugsgebruik? Waarom niet een combinatie van infrasond en drugs?

Infrasond wordt tegenwoordig gebruikt in geluidswapens om essentiële lichaamsfuncties van vijanden uit te schakelen. Dance events gaan prat op hun infrasond installatie. Van regulering of controle van deze geluidsininstallaties is geen sprake. Onze overheid negeert de signalen. Net zoals men vroeger beweerde dat sigaretten niet gevaarlijk waren en dat schade niet aangetoond kon worden. Het gaat bij festivals om jonge mensen, gezonde mensen in principe. Waarom zouden die door een ludiek pilletje

meteen het loodje leggen? Maar gecombineerd met infrasound lijkt er toch een gevaarlijke situatie te kunnen ontstaan.

Onze burgemeester is verantwoordelijk voor orde en veiligheid. Dance events zijn omgeven door ordediensten, politie, brandweer, ehbo, zelfs beveiligingshonden. Het idyllische gaat er daarmee wel danig vanaf. Ook veiligheid is de verantwoordelijkheid van de burgemeester. Hoeveel doden moeten er nog komen voordat er sprake is van een gevaar voor de veiligheid voor onze overheid?

Overal wordt muziek het teken van rijkdom, onbezorgdheid, vrijheid.

De hitlijst geeft niet weer wat de consumenten goed vinden, maar wat de producenten willen.

Het is de dictatuur van de markt. En omdat niemand iets meer wil dan wat in hun eigen netwerk norm is, betekent dit ook de dictatuur van de meerderheid.

In de popmuziek bestaat overal herhaling. Als 'variété' herhalen ontelbare songs vrijwel dezelfde thema's, zangers imiteren mekaar eindeloos.

Het ritme zelf is sinds de jazz, herhaling: de technomuziek van rave parties meent rebellie te zijn terwijl ze niet meer doet dan een esthetisch tintje te geven aan een wereld van herhaling.

De herhaalde beats (geteld in beats per minuut), het geweld van het geluid en de afwezigheid van woorden moeten ter plekke het geluid van machines vervangen: protest tegen werkloosheid, een bevestiging van de beat van het mensenhart en de stad.

De eenzaamheid verdrijven. Muziek stelt ieder in staat, hoe geïsoleerd ook, te geloven dat hij of zij niet alleen is; de aanwezigheid van muziek betekent de aanwezigheid van anderen, bevestiging van het leven.

Daardoor wordt muziek een achtergrondgeluid; zij sluipt in steeds grotere en informele ruimtes van het leven van alledag: liften, fabrieken,

kantoren, hotels, vliegtuigen, auto's, computers, winkels, café's, stadions, parken, salons, kerkhoven, ziekenhuizen, woonhokken, banken, zwembaden, restaurants...

De markt kan gerust zijn: de mensen praten niet meer met elkaar. Niet over henzelf, niet over de wereld. Zij brengen de geestloze koopwaar aan de praat, laatste onderwerp van hun zeldzame conversaties.

Het populaire bal, de rave party – of hun mondaine tegenhanger, de nachtclub – zijn de andere getolereerde uitlaatkleppen van het geweld. Als carnaval zonder vasten en zonder gekanaliseerde tragiek is muziek enkel ... een afspiegeling van de eenzaamheid van tegenover mekaar dansende mensen, in een stilte opgelegd door het geluidsvolume, dat het woord ontnemt aan ieder die sowieso geen woord wil of kan zeggen.

Het kapitalisme van de muziekproductie is een markt van gewillige gedupeerden.

Een dergelijke grensverschuiving tussen alle uitingen van het reële en tussen het reële en het virtuele kan grote psychologische problemen veroorzaken. Wie kanaliseert het geweld als iedereen die virtueel kan beleven?

Lemaire Ton, Filosofie van het landschap, Ambo, 2007

p. 152: De hartstochtelijke wandelaar is een genotzoeker maar van een heel onschuldig soort; hij geniet zoiets elementairs, dat er geen industrie aan te pas hoeft te komen om in zijn behoeften te voorzien. Hij geniet gewoon van de wereld en van zichzelf in die wereld, hij viert zijn bestaan.

Dit is nou precies wat in het gedrang komt door meerdere evenementen per jaar te organiseren in alle Amsterdamse parken. Recreatie zoals die oorspronkelijk bedoeld was wordt onmogelijk. Recreanten worden verjaagd, terwijl er juist meer behoefte is aan dit soort verpozing, rust, genieten en ontspannen. De definitie van recreatie wordt veranderd. Zelfs het woordgebruik moet zich aanpassen aan de nieuwe neoliberale orde.

Lipovetsky Gilles, Serroy Jean, L'esthétisation du monde - Vivre à l'âge du capitalisme artiste, Gallimard, 2013

In L'esthétisation du monde hebben Lipovetsky en Serroy het over 'culturele industrieën', een mediatieke-markthypercultuur.

We bevinden ons in een tijd waarin kitsch zich in alle geledingen van creativiteit, design, evenementen en massavertier heeft genesteld. Terwijl de high-tech floreert ervaren we de verkitsching van de alledaagse mentaliteit, gedragingen en uitingen: de digitale beschaving is ook een kitschbeschaving.

Kundera schreef: "Kitsch verwijdert uit zijn visie alles wat in het mensenbestaan onacceptabel is."

Van nu af aan wordt de stad opgevat en uitgewerkt als een stad voor vrijetijdsbesteding, voor consumptie en vermaak ...

Naast de culturele consumptie in de stricte zin heeft de homo aestheticus zelfs het feestgebeuren binnen zijn bereik gehaald. In het artistiek kapitalisme worden consumenten steeds meer verzot op live, festivals, feesten die een steeds groter publiek trekken.

De neofieten zijn geen rebellen meer, zij zijn enkel nog een van de vormen van recreatieve reuring eigen aan maatschappijen die het onbeperkt genot nastreven.

De homo festivus is in feite niets anders dan de individualistische toerist of consument van de hypermoderne tijd die zoekt naar sensatie, belevenissen, amusement die de normale gang van het leven niet in gevaar brengen.

In de esthetische maatschappij die gedomineerd wordt door het artistiek kapitalisme is het onverdraagbaar geworden om zich geen plezier te gunnen.

Het neoliberalisme veroorzaakt voortdurend financiële en economische crises, zowel als voortdurende onzekerheid, stress, angst en depressie van een groot aantal werknemers. De megalopolen worden onleefbaar, onbestuurbaar. De it-maatschappij creëert een abstract bestaan, onmenselijk, zonder lijfelijke band met anderen.

Het kapitalisme wordt ervan beschuldigd onze waarden te beschadigen, en wordt ook steeds meer een machine die versneld de kwaliteit van ons leven vernietigt.

In de toekomst zal de versnelling toenemen en daardoor ook als reactie hierop de behoefte aan vertraging, nadenken, rust, stilte, en meer verfijnde esthetische genoegens.

De moderne tijd heeft de kwantiteitsslag gewonnen, de hypermoderne tijd moet zich richten op de kwaliteit van dingen, cultuur, de tijdsbeleving. Deze taak is immens. Maar ze is niet onmogelijk.

De dictatuur van de jeugd is eigenlijk de keerzijde van de medaille van de dictatuur van de markt. De eigenlijke heerser is de markt. Als de overheid gestuwd door een neoliberale ideologie zich verschuilt achter de zogenaamde dictatuur van de jeugd, dan werkt deze kongsi van jeugd en overheid als een dictatoriaal systeem dat de stilte overal verdrijft, tot in onze parken en natuurgebieden toe, waardoor elke vorm van tegenstand door de jeugd en/of door de overheid wordt onderdrukt. Het huidige evenementenbeleid is daarom ook een revolte tegen de ouderen. Op alle gebieden wordt de ouderen duidelijk gemaakt dat ze ongewenst zijn en de jeugd in de weg zitten. De commentaren op websites waar aandacht gevraagd wordt voor rust en natuur, wemelen van de agressieve uitspraken over 'ouwe zeikerds'. De bejaardenhuizen die eertijds werden aangelegd in rustige, groene gebieden krijgen nu te maken met niet alleen het sluiten van hun voorzieningen, maar ouderen worden ook nog eens verjaagd uit de groengebieden waar ze nog van het leven kunnen genieten. Ook een deel van hun pensioenen wordt opgeëist door de jeugd. Dat is dictatuur. Dat is geweld. Tot overmaat van ramp moeten ze nog het geweld en de overlast van festivals in hun groene omgeving dulden. Ze worden tot zwijgen gedwongen. De jeugd is de megadomes en arena's uitgezwermd om zich een niche te bouwen in onze natuurgebieden en parken. Het park is van iedereen, is de heersende slogan, maar men bedoelt: het park is van ons, de onverantwoordelijke jeugd.

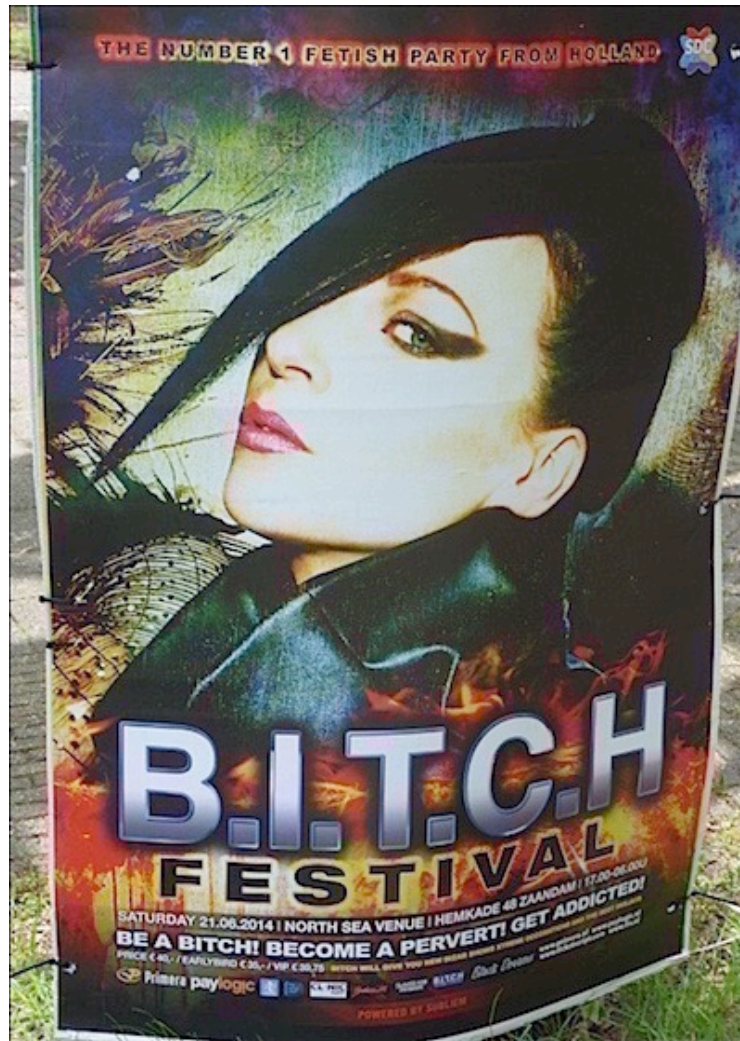
De dance events zijn een auto-da-fé (daad van geloof) geworden, een religieus ritueel van boetedoening en bevestiging van de bestaande orde, een rite de passage, een overgangsritueel dat de jongere de neoliberale hemel invoert. Onder het mom van integratie met de natuur wordt de natuur letterlijk zeer effectief de grond in gestampt. De nieuwe heerschappij wordt gevestigd met muziek en dans en dat zo openlijk mogelijk, voor iedereen te horen en te ervaren, kilometers in de verre omtrek. De natuur wordt onderworpen. En onze nomenklatura staat er goedkeurend bij en kijkt er met voldoening naar. Het ritueel is geen pretje, want het is pijnlijk voor de oren, daarom is het ook boetedoening en ritueel van onderwerping. Het is machtsvertoon, want er zijn tientallen, ja zelfs honderden dance events in de mooiste tijd van het jaar over heel Nederland. Iedereen zal het weten en horen. Elk park krijgt ermee te maken. Terwijl er in het middeleeuwse auto-da-fé sprake was van een bijzondere vertoning, is dit moderne ritueel nu zo gebanaliseerd dat het de hele zomer door woekert. Het

is een integratieritueel van een wereld die steeds autistischer wordt. Niet voor niets wordt autisme een maatschappelijk probleem. Het dance event is een celebratie van DDDDD: dance, decibels, drank, drugs en een doppie. Dat moet een bijna religieuze extase creëren.

Het evenementenbeleid wordt enkel en alleen gedragen door de oude VOC-mentaliteit. Zolang er geld mee verdiend wordt is alles toegestaan. De rest doet er niet toe. De burgemeester draagt de verantwoordelijkheid voor orde en veiligheid. Maar daarmee houdt het niet op. De burgemeester heeft ook persoonlijk het evenementenbeleid onder zijn bescherming genomen en dat was nodig omdat op sommige punten wetten en regels overtreden moesten worden. Bestemmingsplannen zijn genegeerd. De EHS werd in Amsterdam jarenlang ontkend. Groengebied Amstelland dat onze EHS-gebieden beheert werd een regentenclub die zich nog steeds onttrekt aan democratische besluitvorming. Inzage in vergunningen voor evenementen werd en wordt nog steeds bemoeilijkt. Vergunningen werden een paar dagen voor het evenement verstrekt zodat de gang naar de rechter zo goed als onmogelijk werd gemaakt. De burgemeester draagt dus ook hierin een grote verantwoordelijkheid. Hij kan zich niet verschuilen achter orde en veiligheid, die op zich ook al een probleem zijn wat evenementen betreft.

<https://vimeo.com/121914366>

De EHS (NNN) moet gerespecteerd worden en verder uitgebouwd. Dat is de wens van het huidige kabinet. Dat hoort ook de taak en verantwoordelijkheid te zijn van de Provincie Noord-Holland. Niet alleen onze stadsparken worden aangetast door de lawaaierreureur, maar ook onze Ecologische Hoofdstructuur. De belangenverstremgeling neemt ontoelaatbare vormen aan. Het is leuk als de burgemeester zich laat filmen bij de herinrichting van de Shelltoren, maar een te nauwe band met evenementenorganisatoren die ten koste gaat van de belangen van de burgers is niet van deze tijd. De EHS gaat niet over beschermde of rode-lijst fauna en flora maar over *alle* fauna en flora. In de EHS, het NatuurNetwerk Nederland, hoort de natuur voorrang te hebben, niet de winst van een paar buitenlandse evenementenmultinationals. Indien het evenementenbeleid op dezelfde voet doorgaat dan is de EHS de facto opgeheven. Daarmee zou ook het milieubeleid van Amsterdam op zijn grondvesten wankelen.

Dit zijn maar enkele bedenkingen van een paar bekende schrijvers/denkers. En dan hebben het nog niet gehad over de gehoorschade bij jongeren waar 40% aan lijdt en ook niet over [de schade aan onze parken](#). Maar steeds meer Amsterdammers zijn de terreur van het lawaai beu en denken er precies zo over. Geen park wordt gespaard. De dictatuur van de markt wordt een te zware belasting, bedreigt orde en veiligheid, ja er worden zelfs bestemmingsplannen overtreden, er wordt gerommeld met kruimelregelingen en er worden bomen gekapt om festivals mogelijk te maken. Dit stuk mag gezien worden als een aanzet voor bestuurders en ambtenaren en voor ieder die nadenkt om zelf een oordeel te vormen. Natuur is op zichzelf van grote waarde. Het behoud van groen, natuur en parken is ons eigen behoud. **It's time for change.**

Zie ook: <https://vimeo.com/122426424>

De valse idylle

De ravage
na het festival

